

Výměna informací o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení

Redakčně zpracovaný článek plukovníka M. Maleka a plukovníka S. Rupeviče, uveřejněný v „Informačním sborníku Štábu spojených ozbrojených sil států — účastníků Varšavské smlouvy“ čis. 17/1979.

V podmínkách použití nepřátelských zbraní hromadného ničení budou informace o úderech jaderných a chemických zbraní (zvláště o radioaktivním zamoření) tvořit značnou část veškerých informací mezi jednotlivými stupni velení. Jak dokazují zkušenosti ze cvičení, musí být tyto informace nejen okamžitě předávány, ale také vyhodnoceny.

Proto jsou ve spojeneckých armádách vytvořeny samostatné systémy sběru a zpracování informací o úderech zbraní hromadného ničení a o jejich následcích.

Ve frontu spojeneckého složení, stejně tak jako v národním frontu, musí být zabezpečeno (v co nejkratší době) jednak předávání, jednak výměna informací o úderech a následcích použití nepřátelských zbraní hromadného ničení.

Předávání a výměna těchto informací musí být zpravidla uskutečňovány mezi specializovanými orgány svazů (svazků), ke kterým patří radiační střediska a výpočetní analytické skupiny.

Vzájemná výměna informací musí být nepřetržitá mezi všemi stupni velení v sestavě frontu a mezi sousedy.

Svazy a svazky spojeneckých armád, které mohou tvořit spojenecký front, nemají v současné době stejné možnosti výměny těchto informací. Vyplývá to z rozdílné organizační struktury radiačních

středisek, jejich technického vybavení, metod práce, množství a účinnost využívání spojovacích prostředků a formalizovaných dokumentů při předávání zpráv (informací).

Zkušenosti ze společných cvičení a nácviků, bez ohledu na tyto rozdíly, dokazují, že existují výhodné podmínky pro výměnu informací o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení, o radiační, chemické a bakteriologické (biologické) situaci mezi radiačními středisky frontu spojeneckého složení a radiačními středisky národních svazů a jinými články systému obrany státu. Tyto podmínky vytvářejí na všech společných cvičeních široce používaný princip výměny operačních skupin mezi velitelstvími frontů a armád; v těchto skupinách jsou zařazeni důstojníci chemického vojska, vybavení pro práci potřebnými dokumenty. Výměna důstojníků chemického vojska umožňuje poměrně rychle navázat součinnost mezi místy velení svazů, včetně součinnosti o otázkách výměny informací mezi výpočetními analytickými středisky.

Styk s využitím představitelů umožňuje výměnu potřebných informací v nejkratší době a bez jejich zkomolení.

Na společných cvičeních v posledních letech nebyli do sestavy vyčleněny operačních skupin zařazení příslušní předsta-

vitel chemického vojska. Avšak nutnost tohoto vyčleňování vzniká.

Současně s nedostatkem potřebného množství utajených spojovacích kanálů setkávali se příslušníci výpočetních analytických skupin s dalšími potížemi. Byly to např. jazykové rozdíly, nedostatek zkušeností ze vstupu do spojovací sítě a z práce obsluh radiových stanic různých národností. Jedním z možných řešení tohoto problému v současném období je zařazení důstojníků chemického vojska do sestavy operačních skupin, vyslaných ke spojeneckým velitelstvím.

K dalšímu zdokonalování výměny informací jeví se účelné vytvářet větší možnosti pro součinnost radiačních středisek spojeneckých armád, a to organizováním společných taktických speciálních cvičení, nácviků a účastí těchto středisek na operačních velitelско-štábních cvičeních.

Musíme také odstranit různorodost v metodách práce příslušníků radiačních středisek tím, že vydáme jednotné dokumenty a metodiku práce pro kódování informací a předpovídání radiační a chemické situace.

Tento směr zdokonalování výměny informací ve svazech spojeneckého složení plně potvrzují zkušenosti ze cvičení. V posledních letech se konalo několik společných nácviků operačních skupin náčelníků chemického vojska a radiačních středisek svazů Sovětské armády (dočasně umístěných na území PLR a NDR), Národní lidové armády NDR a Polské armády. Tyto nácviky následovaly jeden po druhém na základě principů a dokumentů utajeného velení, používaných pro zjišťování jaderných výbuchů a zamoření v Národní lidové armádě NDR a v Polské armádě. Potvrdily vhodnost jednotlivých dokumentů při jejich využití ve svazech spojeneckého složení.

Organizace předávání a výměny informací o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení a zamoření ve frontu spojeneckého složení vyžaduje u spojeneckých vojsk zavést jednotné principy klasifikace a předávání informací, smluvené volací znaky (signály) pro vzájemný styk, kódová označení a také jednotné zásady pro výměnu informací mezi radiačními středisky. To zabezpečí nejen výměnu informací mezi spojeneckými radiačními středisky, ale také urychlí jejich předávání a umožní příslušníkům těchto středisek jednoznačně chápat jejich obsah.

Informace může obsahovat hlášení o úderech zbraní hromadného ničení, o meteorologických podmínkách ve vy-

sokých a přizemních vrstvách atmosféry, o hranicích zamořených prostorů a zamoření bojové techniky a materiálních prostředků. Vzhledem k tomu, že tyto informace mají značný význam pro nepřítel, musí být předávány utajenými spojovacími kanály a kódovány.

K rozkódování jejich obsahu používáme v systému zjišťování jaderných výbuchů a zamoření zavedené speciální dokumenty utajeného velení.

Všechny nejdůležitější údaje o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení, zamoření a meteorologických podmínkách jsou shrnuty do osmi formalizovaných hlášení o:

- jaderných úderech,
- úrovni radiace na terénu,
- průběhu hranic jednotlivých pásem zamoření (A, B, C a D),
- šíření (pohybu) radioaktivního mraku jaderného výbuchu,
- použití nepřátelských otravných látek,
- zamoření terénu a atmosféry toxickými průmyslovými látkami,
- meteorologických podmínkách ve vysokých vrstvách atmosféry,
- meteorologických podmínkách v přizemních vrstvách atmosféry.

Každý bod tohoto hlášení má svou poznávací skupinu, která se skládá z pěti čísel. Tyto poznávací skupiny periodicky měníme na základě nařízení utajeného velení vojskům. Obsah hlášení je předáván v podobě příslušného množství pětičíslných skupin (kromě adresáta a odesílatele). Pětičíslné skupiny hlášení následují v chronologickém pořadí, stanoveném pro každý druh hlášení.

Vzor hlášení o nepřátelském jaderném úderu.

Obsah: dnes v 15,45 nepřítel vedl pozemní úder mohutnosti 15 kt na 1/3 tp 2. td. Divize vede obranný boj.

Zakódovaný obsah: Tajga — 180, 09911, 10001, 00015, 82059, 84314, 05211, 22222, 15450, Bríza — 180.

Význam číselných skupin: 09911 — skupina, která označuje druh hlášení (podle tabulky smluvených hlášení); 10001 — první číslo znamená druh jaderného výbuchu (1 — pozemní), ostatní čísla znamenají množství jaderných úderů (podle kódové tabulky); 00015 — mohutnost jaderného výbuchu v kt; 82059 a 84314 — souřadnice epicentra jaderného úderu (podle zakódované mapy), 8 je číslo, které doplňuje skupinu čísel na pět; 05211 — objekt jaderného úderu, 05 = 2. td, 21 = 3. tp., 1 = 1. tanková rota (podle kó-

dovací tabulky vojenských útvarů, objektů a druhu bojové činnosti); 22222 — obranná činnost; 15450 — 15 hodin 45 minut, 0 znamená, že úder byl veden dnes,

Podstatným prvkem, který zlepšuje výměnu informací v systému, je použití metody jednotného kódování map různých měřítek (mapy 1:100 000, 1:200 000 a 1:500 000). Základem této metody je jednotná mapová (souřadnicová) síť, vytvořená na základě geografické sítě označením poledníků každých 30 minut a rovnoběžek každých 20 minut.

Takto vytvořenou souřadnicovou síť kódujeme podle poledníků a rovnoběžek v souladu s nařízením pro utajené velení vojskům, a to dvoumístnými čísly.

K určení souřadnic místa na zakódovaných mapách (tři měřítka) používáme univerzální pomůcku. Je to list průzračného materiálu o rozměru 440×440 mm, na kterém jsou zobrazeny tři čtverce o délce strany 400, 200 a 80 mm; dva z těchto čtverců jsou rozděleny na 100 dílků.

Pomocí této pomůcky určujeme souřadnice bodu na mapě, které tvoří dvě čtyřmístné skupiny. V zakódovaném obsahu hlášení doplňujeme tyto skupiny vpředu jakýmkoli číslem, tak aby byly pětímístné.

K sestavení jakéhokoli hlášení v systému zjišťování jaderných výbuchů a zamoření využíváme tyto dokumenty:

— tabulku smluvených označení druhů hlášení;

— kódovanou mapu, připravenou v souladu s nařízením pro utajené velení vojskům;

— kódovací tabulku (tabulku signálů);
— kódovací tabulku vojenských útvarů, objektů a druhů bojové činnosti;
— tabulku volacích znaků spojovacích uzlů a funkcionářů.

Hlášení o úderech zbraní hromadného ničení a zamoření, sestavené s využitím těchto dokumentů, můžeme předávat technickými spojovacími prostředky, mikrofonem, klíčem, dálkopisem atd. Použití číselných znaků v hlášeních do značné míry odstraňuje jazykové potíže a jejich formalizované sestavení umožňuje příjemci rychle a správně pochopit obsah zprávy.

Ze zkušeností společných cvičení vyplývá, že zavedení principů informací, používaných v Polské armádě, zabezpečuje pro všechny stupně velení frontu spojeneckého složení získání údajů o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení, o radiační a chemické situaci.

Tento návrh na zdokonalení systému sběru zpráv o použití nepřátelských zbraní hromadného ničení a vzájemné informovanosti při společné činnosti svazů spojeneckých armád a rovněž frontu spojeneckého složení může být základem dalšího zkoumání a jeho využívání v průběhu společných taktických a speciálních cvičení a nácviků. Zkušenosti z těchto cvičení nám umožní objektivněji zhodnotit navrhovanou metodu výměny informací a v praxi prověřit vhodnost doporučovaných návrhů. To bude dalším krokem vpřed při zdokonalování součinnosti a přípravy radiačních středisek pro společnou činnost v sestavě frontu spojeneckého složení.